

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ

ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО ПРЕСЛАВ“

Адрес: гр. Велики Преслав, ПК 9850, ул. „Симеон Велики“ № 10, тел. 0538/42106, email: dgs.preslav@dpshtumen.bg

ОДОБИЛ

ИНЖ. I

ДИРЕКТОР НА ТП ДГС „ПРЕСЛАВ“

Дата: 28.02.2025г.

РЕЗЮМЕ

на

ДОКЛАД

ЗА

РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ МОНИТОРИНГА НА ТП ДГС „ПРЕСЛАВ“ ЗА

ПЕРИОДА ОТ 01.01.2024 г. ДО 31.12.2024г.

съгласно спазване на изискванията на индикатор 8.3.1 от Националния стандарт за отговорно управление на горите в България

1. Финансов план на стопанството

Финансов резултат

Годишният финансов резултат на ТП ДГС „Преслав“ за 2024 г. е отрицателен. Изпълнени са голяма част от планираните приходи, но с оглед неблагоприятната икономическа обстановка в сектора на горите - намаленото търсене на дървесина, както от някои от главните дървопреработващи предприятия в страната, така и от местните дърводобивни фирми и местното население; намаление на продажните цени на дървесината, а в същото време увеличение на разходите за сеч, подвоз, транспорт до клиент и като цяло предвид инфлацията в страната резултата е налице. Презадоволяването на местното население с дърва за огрев през последните две години, използването на алтернативни източници на отопление се отразява и върху търсенето на дървесина, като спада спрямо предходни години е осезаем. Внедряването на заместители на дървесината в мебелното производство допълнително оказва негативен ефект в изкупната и цена. Тези и други фактори ни дават основание да смятаме, че ТП ДГС „Преслав“ през изминалата 2024г. година в не малки периоди от време е било в състояние на неконкурентноспособност на пазара на дървесина, който заема основен дял в разчета за финансовия план. Подробни данни за изпълнението му са посочени в годишния доклад на стопанството.

Ръководството на стопанството развива дейността, спазвайки принципи за минимализиране на риска - следва гъвкавост в договорните отношения с контрагентите, разумна ресурсна обезпеченост, стриктно планирани инвестиции, на които се прави предварителна оценка по отношение наличието на съществена несигурност, с цел устойчивото и стабилно развитие на ТП ДГС „Преслав“. През годината са спазвани всички указания на

СИДП ДП – Шумен за намаляване разходите на стопанството с цел стабилизиране на финансовото състояние.

2. Социални споразумения

ТП ДГС „Преслав“ поддържа се регистър на получените оплаквания, жалби и сигнали за разрешаване на спорове свързани с правата на собственост и ползване, правата на работещите и местните общности. За изминалата 2024г. има постъпили 3 бр. жалби - за щета върху посевиот диви прасета, относно съставени актове, пашуване на овце и кози в ловище Плевница. Документи по извършените проверки и предприетите действия от страна на стопанството са приложени и окомплектовани в отделни преписки.

Разработени са „Вътрешни правила за разрешаване на спорове, свързани с правата на собственост и ползване, правата на работниците и местните общности в ТП ДГС „Преслав“; „Политика срещу корупцията и сродни на нея явления“; „Вътрешни правила за защита на лицата подали сигнали за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси“; „Вътрешни правила за процедиране със сигнали, свързани с различните форми на дискриминация“, като всички горепосочети документи са публикуване на интернет страницата на стопанството. Запознати са всички заинтересовани страни.

През 2024г. няма постъпили и заведени в регистъра сигнали за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси. Няма постъпили и сигнали свързани с различните форми на дискриминация.

3. План/програма за обучение и квалификация на персонала:

Изготвена е програмата за обучение през 2024 г. Във връзка с нея са проведени обученията на служителите през годината.

След всяко обучение/инструктаж/работна среща се съставят протоколи, които удостоверяват присъствието на обучението на служителите.

4. Здравословни и безопасни условия на труд вкл. на работниците на фирмите;

Проведени са инструктажи за здравословни и безопасни условия на труд на целия персонал на стопанството.

Служителите и работниците редовно се инструктират срещу подпис в инструктажни книги или проверовъчни листове. Служители на стопанството провеждат инструктаж на работниците на фирмите изпълнители при въвеждане на всеки нов обект. Работниците и лицензираните лесовъди на изпълнителите (фирмите), извършващи дърводобив са запознати с изискванията на горската сертификация и изискуемата технология за добив на дървесина.

През 2024 година не са проведени медицински изследвания на персонала и не са предоставяни защитни очила на работещите с компютри.

Извършена е проверка на работните места от службата по трудова медицина за замерване осветеност и инпеданс.

Няма извършени проверки от страна на инспекцията по труда. Няма възникнали трудови злоупотреби.

5. Ангажиране на заинтересованите страни

Документацията за извършената кореспонденция със заинтересованите страни по различни поводи, свързани с дейностите на стопанството се събира надлежно. Същата се съхранява от съответните ресорни отговорници. През изминалата година кореспонденция имаме със СИДП Шумен, РДГ - Шумен; РИОСВ - Шумен; РПУ Велики Преслав; РС ПБЗН Велики Преслав; ЛЗС - Варна; фирмите, ползватели на дървесина в ДГТ на ТП ДГС „Преслав“ и др.

През седмицата на гората е извършено почистване на горски територии - сметищата около чешмите по пътя за с. Имрепчево (отд. 166 „а“) и „Студени кладенци“. ТП ДГС „Преслав“ и ученици от ПГСС гр. Велики Преслав се включиха в инициативана на МЗХ – „Горска класна стая на открито“. Провеждат се ученически практики. Предоставени са коледни

дървчета на училища, детски градини и др. учреждения. През годината са дарени дърва на читалища, църкви, манастири, мюфтийски настоятелства.

Провеждат се консултации със заинтересованите страни. Няма извършвани промени в планираните горскостопански практики в резултат от споразумения и предложения от заинтересованите страни. За 2024 г. не са постъпили предложения от заинтересовани страни, свързани с планираните горскостопански дейности.

6. Незаконни / нерегламентирани дейности в горите

На територията на ТП ДГС „Преслав“ редовно се извършват проверки по охрана на горите. През годината се правят шестмесечни ревизии по охранителни райони, като се изготвят протоколи за извършените проверки и констатираните несъответствия.

От извършените проверки през 2024 г. служителите на стопанството са съставили общо 16 бр. констативни протокола, 8 бр. акта на нарушители в т.ч. по ЗГ – 8 бр.

Общо извършените през 2024г. проверки по охрана на горите са 1187 бр. Конфискувани са – 10 кг. цвят липа; 10 пр. м3 дърва; мотики – 2 бр.

Охраната на държавните горски територии в района на дейност на ТП ДГС „Преслав“ се осъществява от 10 горски стражари по охранителни участъци и 2 горски стражари на мобилен екип. Дейността включва преди всичко организирането на борбата с незаконната и нерегламентираната сеч, контрол при ползване на недървесни горски продукти и горски репродуктивни материали, контрол по изискванията на ЗЛОД и ППЗЛОД. През 2024 г. няма посегателства срещу служители по контрола и опазването на горските територии.

7. Изпълнение на горскостопанския план

Изпълнението на заложените по Финансов план Лесокултурни дейности и дърводобив за 2024г. е както следва:

7.1. Лесокултурни дейности:

- Семесъбиране – през 2024г. са събрани 200 кг. жълъд, което представлява 100% от заложеното количество по Финансов план.
- Залесяване – през 2024г. е извършено залесяване върху 10 дка с местни видове – жълъд цер, като е изпълнено на 50 % спрямо средногодишното по ЛУП и 100 % спрямо разчета за годината.
- Почвоподготовка – през 2024 г. почвоподготовката е извършена върху 10 дка, като е изпълнена на 50 % спрямо средногодишното по ЛУП и 100 % спрямо разчета за годината.
- Попълване на култури – извършено е на 100 % на спрямо разчета за годината.
- Отглеждане на култури – през 2024 г. е извършено отглеждане на 16 дка. или 38% спрямо разчета за годината, поради бракуване на култури и отпаднала необходимост;
- Отглеждане млади насаждения – осветления и прочистки без материален добив – през годината не са извършвани, съответно заложен по ФП;
- Подпомагане на естественото възобновяване - извършено на 149 % спрямо средногодишното предвиждане по ЛУП и 100 % спрямо разчета за едногодишния период;
- Маркиране на лесосечен фонд - през 2024г. изпълнението на този показател е на 70% спрямо годишния разчет.
- Поддръжка на минерализовани ивици – изпълнение на 102 % спрямо разчета;
- Лесозащита – проведени са санитарни и принудителни сечи по предписания на ЛЗС – Варна и РДГ – Шумен върху общо 563 дка.

7.2. Дърводобив - добитата през 2024г. лежаща маса е на 63 % спрямо средногодишното ползване по ГСП и 63 % спрямо заложеното по ФП;

8. Промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на територии в рамките на стопанството

През 2024г. няма промени в общата площ и границите на стопанството. Разпределението на горските територии по видове собственост към 31.12.2024г. е следното:

Видове собственост	Площ 2023 година, ха.	Площ 2024 година, ха.
ДГФ	16 346	16 346
Общинска	214	214
Частни физически лица	91	91
Частни юридически лица	27	27
ССФ държавни	29	29
ССФ на общини	348	348
ССФ на частни физически лица	186	186
ССФ на частни юридически лица	34	34
ОБЩО	17 275	17 275

Както се вижда от таблицата няма промяна по видове собственост.

През 2024г. няма учредени сервитути и смяна на предназначението на горски територии на територията на ТП ДГС „Преслав“.

9. Здравословно състояние на гората

През годината са подадени общо 37 бр. сигнални листи, относно санитарното състояние на горите и са предприети съответните мерки по тях. По предписания на РДГ – Шумен са изведени санитарни и принудителни сечи в отдели: 166 „н“; 165 „з“; 231 „б1“; 254 „г“; 254 „е“; 254 „ж“; 254 „з“; 254 „и“; 254 „н“.

През месеците май-юли е извършен мониторинг на иглолистните култури на територията на стопанството за степента на увреждане от съхнене.

През 2024 година са спазени изискванията за повеждане на фитосанитарно обследване състоянието на гората. Съгласно сигналните листове, нападенията от листогризещи насекоми вредители се наблюдава слабо, не са наблюдавани огнища с каламитетно развитие на насекомни вредители.

10. Ползване/добиви и горскостопански дейности - Добив и реализация:

Реализацията на дървесината по видове процедури е както следва:

Вид процедура	Отчет с натрупване за 2024 година в куб.м.
Продажба на стояща дървесина на корен	758
Продажба по дългосрочни договори	9 799
Продажба чрез електронен търг	2 245
По ценоразпис	7 705
По чл. 193	365
За нуждите на ТП	42
Общо	20 156

ТП ДГС „Преслав“ се намира в процес на лесоустойство. Все още няма одобрен Горскостопански план. Средният годишен добив е посочен в обяснителната записка към ГСП и включва подробно описание на лесовъдската система, видовия състав, вид месторастене, почвен тип, възобновяване и др. Тези данни се използват за изчисляване на максималния устойчив добив и планиране на лесовъдските дейности.

Сортиментира се по сортиментни таблици с програмен продукт „SORT“.

Движение на сертифицирани и несертифицирани горски продукти:

На територията на стопанството няма продадена несертифицирана дървесина. На всички превозни билети и фактури от продадените сертифицирани продукти се изписва номера на

сертификата и категорията на материалите. Документите, удостоверяващи продажбата на сертифицирана дървесина се съхраняват в досиетата на насажденията и в счетоводството на стопанството.

Технология на сеч, използвани машини и екипировка:

Маркирането на дърветата за сеч, вида сортимент, подготовката на отделите, карнет-описите и технологичните планове за сечите се изготвят от маркиращите лесовъди на стопанството с лесовъдско образование. Документацията, придружаваща добива на дървесина се съгласува и одобрява по надлежния ред.

Процедурата за избор на изпълнител е съгласно Наредбата за условията и реда за възлагане на изпълнението на дейности в горските територии - държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.

Стопанството извършва част от добива на дървесина със собствени работници при спазване на нормативната уредба.

Техниката използвана от фирмите е преминала техническа изправност в КТИ. Отпадъците се събират и изхвърлят извън горските територии на специално предвидени за целта места.

Лесокултурна дейност през 2024г.

- Залесяване - 10 дка
- Почвоподготовка – 10 дка
- Отглеждане на горски култури - 16 дка
- Попълване - 1 дка
- Отгледни сечи (осветления) - 1 дка.
- Подпомагане на естественото възобновяване (ПЕВ) - 4950 дка.
- Лесозащита – изведени санитарни сечи – 17 дка.
- Маркиране на ЛФ 2020 г. – 28 180 м³ стояща маса.
- Поддръжка на минерализовани ивици – 10 201 л.м.

През 2024г. няма възникнали горски пожари в държавните горски територии, стопанисвани от ТП ДГС „Преслав“;

Превантивна дейност – писма до кметства, сформирани гасачески групи, разработен план за действие и оповестяване при пожари да ДГТ.

Охрана на горите:

Територията на стопанството е разделена на 2 бр. ГСУ и 10 бр. охранителни участъци.

Осигуряване на денонощна охрана на държавната горска територия в ТП ДГС „Преслав“, която се извършва основно от горските стражари, Р-л ГСУ, лесничей и автомобили с висока проходимост, като при необходимост се включват и всички останали мобилни групи. Горските стражари са оборудвани с необходимите мобилни средства за комуникация.

Проверките се извършват по график, по сигнал от 119 или др. В проверките се включват представители на РДГ-Шумен и мобилните екипи към СИДП ДП – Шумен.

Съставени общо 16 бр. констативни протокола, 8 бр. акта на нарушители в т.ч. по ЗГ – 8 бр.

Общо извършените през 2024г. проверки по охрана на горите са 1187 бр. Конфискувани са – 10 кг. цвят липа; 10 пр. м3 дърва; мотики – 2 бр.

Организиран ловен туризъм и ловностопанска дейност:

На територията на ТП ДГС „Преслав“ има обособени два Държавни ловностопански райони:

- ДЛСР „Патлейна“;
- ДЛСР „Шуменско плато“.

Предоставени ловностопански райони са:

- ПЛСР „Драгоево“;
- ПЛСР „Златар“;
- ПЛСР „Иваново“;
- ПЛСР „Имренчево“;

- ПЛСР „Кочово“;
- ПЛСР „Ловец“;
- ПЛСР „Методиево“;
- ПЛСР „Преслав I“;
- ПЛСР „Преслав II“;
- ПЛСР „Хан Крум“;

На територията на ТП ДГС „Преслав“ през 2024г. не е извършван организиран ловен туризъм.

Таксацията и отстрела за 2024 г. са качени на информационната система – System.iag.

Странична дейност:

Продуктите, предмет на странична дейност, са както за удовлетворяване потребностите на местното население, така и за нуждите на местни предприятия, занаятчии и малки преработватели. Дейността включва основно продажби на билки, плодове, предоставяне площи за пчелини, паша и събиране на гъби.

- Недървесни горски продукти – през 2024г. са издадени 7 бр. разрешителни билки от диворастващи лечебни растения общо за: стрък коприва – 2 000 кг; стрък ветрогон – 600 кг; стрък мащерка – 2000кг; корен коприва – 200 кг; корен репей – 100кг; корен глухарче – 200 кг; цвят глог – 3000 кг; цвят липа – 5700 кг; цвят бъз – 2000 кг; листа обикновен глог – 1000 кг; листа бяла черница – 100 кг; листа леска – 100 кг; листа смрадлика – 100 кг; листа липа – 2500 кг; листа коприва – 10000 кг; плодове – черен бъз – 1000 кг; плодове шипка – 1000кг; - плодове глог – 1000 кг.

- Издадени през 2024г. - 140 бр. разрешителни добив на трюфели от ТП ДГС „Преслав“, съгласно регистъра на стопанството.

- През изминалата 2024г. са устроени 12 бр. постоянни пчелини.

- Дарени и продадени са общо – 140 бр.коледни елхи, от които 22 бр. дарени за детски градини и училища в община Велики Преслав.

- Добити – 525 кг. пчелен мед.

11. Гори с висока консервационна стойност

През 2024г. е актуализиран Доклада за горите с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС „Преслав“.

Резултатите от извършения мониторинг в горите с висока консервационна стойност /ГВКС/ на територията на ТП ДГС „Преслав“ показват, че насажденията в обособените ВКС са в добро здравословно състояние, дължащо се на добрите практики на правилното поддържане и стопанисване на горите.

12. Представителни образци от естествени горски екосистеми

През 2024г. е актуализирана заповедта, с която са определени представителните образци на екосистеми на територията на ТП ДГС „Преслав“. Актуализацията се налага във връзка с промяна номерация на отдели, подотдели и площи при извършена инвентаризация на горските територии и изготвяне на нов ГСП, както и прокарване трасе на довеждащ водопровод от язовир Тича за град Шумен.

13. Въздействие на дейностите по управление върху околната среда

Горскостопанските дейности са съобразно опазването на биоразнообразието и повишаване на природните ценности и ресурси. Основните използвани лесовъдски системи за подобряване на процесите на възобновяване в горите на територията на стопанството са подпомагане естественото възобновяване в зрелите гори. Не е наблюдавано разпространение на инвазивни видове на територията на стопанството.

През изминалата година няма настъпили промени и изменения на нивата на флората и фауната вследствие настъпили биотични, абиотични или други фактори. Няма регистрирани и

възникнали повреди от природни бедствия, както и нанесени негативни въздействия върху водните ресурси вследствие на проведените горскостопански дейности.

При извеждане на самите дейности не е наблюдавана почвена ерозия, уплътняване или замърсяване на почвите.

Не е допусната неоправдана загуба или похабяване на дървесина.

На територията на ТП ДГС „Преслав“ наличие на отпадъци в горските територии се наблюдава в определени критични райони, в близост до населените места, за което са провеждани разговори с кметствата и са изпращани писма за съдействие по почистване и недопускане на нерегламентирани сметища до и в горските територии.

Има разработена система (план) за управление на отпадъците в горските територии. Системата е поставена на информационното табло на стопанството и с нея са запознати всички теренни служители и лицензираните лесовъди на дърводобивните фирми. В нея са набелязани конкретни действия с цел предотвратяване и генериране на отпадъци в бъдеще както и осигуряването контрол и спазване на изискванията при осъществяване на горско стопанските мероприятия.

14. Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда

През 2024г. няма подадени жалби и сигнали, свързани с правата и собствеността на местните общности, засегнати и заинтересовани страни, съответно не са предприети действия по разрешаване на възникналите проблеми.

Няма настъпили промени в обществените нагласи спрямо горските ресурси и дейности.

ТП ДГС „Преслав“ покани за срещи местните общности във връзка с изпълнение на горско стопанските мероприятия и по отношение стопанисване на горите.

Местното население е запознато с дейностите по охрана на горите, защита и опазване от пожари, както и от извършването на залесителни мероприятия на територията на стопанството.

Важно икономическо и социално значение на горите на територията на стопанството е продажбата на дървесина като дърва за огрев, а също така и други недървесни продукти за местното население.

15. Промени в околната среда

Пред 2024г. в обхвата на дейност на ТП ДГС „Преслав“ не са регистрирани природни явления с биотичен и абиотичен характер, които да доведат до едроплощни нарушения като настъпили каламитети, ветроломи, ветровали и други неблагоприятни въздействия. Годината беше топла с продължителни летни засушавания и високи летни температури довели.

Наблюдаваните животински видове и птици са запазили местообитанията си. Установяване стабилността на популациите е предмет на бъдещ мониторинг и анализ на получените данни.

Извършеният мониторинг се осъществява на база систематизирани и дългосрочни наблюдения на елементите на биоразнообразието съпроводено със събиране, обработка и съхраняване на данни. През 2024г. в местообитания на застрашени, изчезващи и ендемични растения няма настъпили промени. На база общите наблюдения към момента не може да се направи обстоен анализ на популациите.

Здравословното състояние на горите е добро.

От голямо значение е добрата охранна дейност на стопанството и превантивните мерки срещу пожари, браконьерски набези и незаконна сеч. Разбирането и подкрепата, която стопанството получава от местните общности, институциите и потребители на дървесина, финансовите резултати и това, че покриваме изискванията на сертифициращата организация ни дава основания да смятаме, че избраната посока на развитие е правилна и взаимноизгодна за всички заинтересовани страни. Данните от извършеното проучване за 2024 г. и прилагане принципите на устойчивото изпълнение на биологичните ресурси и опазването на биоразнообразието в стопанството показват, че не са констатирани пропуски по отношение стопанисването на горите, попадащи в гори висока консервационна стойност.

Прилаганите лесовъдски системи и дейности в горите, благоприятстват за осигуряването на основните функции като защитени територии, гори във фаза на старост, противоерозионни гори, и др., както и гори създадени върху нелесопригодни площи. Към момента няма констатирана заплаха за разпространение на инвазивни видове.

Анализ на резултатите от мониторинга:

Като цяло за територията на стопанството ясно се очертава тенденцията за запазване на територията, подобряване състоянието на горите, видовия състав, увеличение на запаса и прираста от горите в района на ТП ДГС „Преслав“.

За 2024г. горите и горските територии стопанисвани от ТП ДГС „Преслав“ са в много добро здравословно състояние, дължащо се на опита и прилагането на полезните практики, както и на подходящи и навременни лесовъдски мероприятия, с цел поддържане и стопанисване на добри гори. От голямо значение е добрата охранна дейност на стопанството и превагтивните мерки срещу пожари, браконьерски набези и незаконна сеч.

Разбирането и подкрепата, която стопанството получава от местните общности, институциите и потребители на дървесина, и това, че покриваме изискванията на сертифициращата организация ни дава основания да смятаме, че избраната посока на развитие е правилна и взаимноизгодна за всички заинтересовани страни.

Данните от извършеното проучване за периода от м. Януари до м. Декември 2024г. и прилагане принципите на устойчивото изпълнение на биологичните ресурси и опазването на биоразнообразието в стопанството показват, че не са констатирани пропуски по отношение стопанисването на горите, попадащи в гори с висока консервационна стойност.

Прилаганите лесовъдски системи и дейности в горите, благоприятстват за осигуряването на основните функции като защитени територии, гори във фаза на старост, противоерозионни гори, и др., както и гори създадени върху нелесопригодни площи.

Състоянието на възобновяването в горите с висока консервационна стойност е добро, което е резултат на дългогодишен опит в прилагане на лесовъдски методи и технологии и спазване на основните лесовъдски принципи и нормативи при извеждане на предвидените сечи.

Стремежът е към преодоляване на негативното влияние и изменение на климата, което в последните години е доста динамично и запазване на биоразнообразието и устойчивостта на екосистемите. Многофункционалното управление начин за постигане на максимални резултати.

Изпълнени са в максимална степен планираните стопански дейности и са задоволени изцяло нуждите на местните общности по отношение на осигуряването им с дървесина, недървесни продукти и информационно-административни услуги. Това е показател, че стопанството успява да поддържа необходимия еколого-икономически и социален баланс.

За улеснение на заинтересованите страни, резюме на доклада за резултатите от мониторинга за 2024 г. ще бъде изложено на видно място в административната сграда на ТП ДГС „Преслав“ и публикувано в интернет платформата на стопанството.

Изготвил: *л.59 от 33ЛД*

инж. *л.59 от 33ЛД*

Зам. директор при ТП ДГС „Преслав“

Дата: 28.02.2025г.